

Valtiovarainministeriö

KUV/3935/48/2011

06.05.2011

Lausuntopyyntö VM066:00/2010

**LAUSUNTO EHDOTUKSESTA SIOITUSRAHASTODIREKTIIVIN
TÄYTÄNTÖÖNPANEMISEKSI**

Olette pyytänyt lausuntoa otsikkoasiassa. Kuluttajavirasto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Kuluttajavirasto pitää ehdotusta sijoitusrahastolain muuttamisesta pääosin kannatettavana.

Rahasto-osuuksien markkinointi

Sijoittajansuojan kannalta on perusteltua, että rahasto-osuuksien markkinointia koskevista vaatimuksista säädetään nykyistä tarkemmin. Ehdotuksen mukaan laissa kielletäisiin totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon antaminen rahasto-osuuksien markkinoinnissa. Lisäksi markkinoinnista olisi käytävä ilmi sen kaupallinen tarkoitus. Nykyistä täsmällisempiä säännöksiä ehdotetaan myös rahastoesitteestä ja markkinointiaineistossa annettavista tiedoista.

Vaikka kuluttajansuojalain markkinointisäännöksiä on mahdollista soveltaa rahasto-osuuksien markkinointiin, voi samojen markkinointia koskevien perussäädösten toistaminen olla tarpeen myös erityislainsäädännössä. Tässä yhteydessä toteamme, että kuluttaja-asiamiehellä on yleisvalvontaviranomaisena laaja-alainen ja pitkäaikainen tuntemus ja ratkaisukäytäntö markkinoinnin valvonnassa. Ratkaisukäytännön yhtenäisyyden kannalta onkin toivottavaa, että sijoitusrahastolakia valvova Finanssivalvonta konsultoi tarvittaessa kuluttaja-asiamiestä markkinointia koskevissa kysymyksissä.

Avaintietoesite

Ehdotuksen mukaan rahastoyhtiön olisi laadittava kunkin hallinnoimansa sijoitusrahaston osalta lyhyt asiakirja, joka sisältää sijoittajalle annettavat keskeiset avaintiedot sijoitusrahastosta. Tietojen olisi oltava sijoittajan ymmärrettävissä ilman muita asiakirjoja ja sijoittajan olisi voitava tietojen perusteella kohtuullisesti ymmärtää tarjottavan sijoitustuotteen luonne ja siihen liittyvät riskit. Näkemyksemme mukaan uudet säännökset avaintietoesitteestä ovat sijoittajansuojan kannalta merkittäviä ja ilmentävät uudentyyppistä sääntelyä, jossa otetaan huomioon kuluttajakäyttäytymisen

merkitys. Kun olennaiset tiedot annetaan siten, että ne ovat aidosti selkeitä ja ymmärrettäviä, on kuluttajan on helpompi tehdä tietoisia päätöksiä. Todettakoon, että kuluttajakäyttäytymisen huomioon ottaminen sääntelyssä ja päätöksenteossa nähdään erittäin tärkeänä OECD:n 21.7.2010 julkaisemassa kuluttajapoliittisessa käsikirjassa (Consumer Policy Toolkit). Käsikirja antaa käytännön ohjeita päätöksentekijöille, jotka ovat vastuussa kuluttajien etujen edistämisestä ja suojelemisesta.

Käsikirjassa lähtökohtana on uusimpaan tutkimustietoon perustuva näkemys kuluttajan käyttäytymisestä. Kuluttajat eivät aina toimi puhtaan järkipäisin perustein vastoin aiempia lainsäädännön perusoletuksia. Kuluttajien päätöksenteossa toistuvat tietyt käyttäytymismallit, jotka päätöksentekijöiden on syytä ottaa huomioon toimenpiteiden vaikuttavuuden varmistamiseksi. Kuten käsikirjassa tuodaan esiin, kuluttajat ovat ratkaiseva osa taloutta. Kun kuluttajilla on vaikutusmahdollisuuksia, he voivat kohentaa taloudellista tulosta lisäämällä kilpailua ja liike-elämän innovaatiota. Tähän tarvitaan kuitenkin tehokas kuluttajapoliittinen hallintojärjestelmä, jossa kuluttajia suojellaan epäoikeudenmukaisilta markkinakäytännöiltä, jossa he voivat tehdä tietoisia päätöksiä ja jossa sekä yritykset että kuluttajat tuntevat oikeutensa ja vastuunsa.

Sijoitusrahaston lakkauttaminen ja ryhmäkanteen ajaminen

Ehdotuksen mukaan lakiin lisättäisiin selventävänä säännöksenä kuluttaja-asiamiehen mahdollisuus panna ryhmäkanteen vireille siinä tapauksessa, että sijoitusrahasto on lakkautettu eikä osuudenomistajien kokousta voida kutsua koolle.

Toteamme, että kyseinen säännös ei sinällään muuta vallitsevaa oikeustilaa, koska ryhmäkanteen ajaminen olisi mahdollista jo nykyisinkin voimassa olevan ryhmäkannelain perusteella. Kyseisen selventävän säännöksen tosiasiallista merkitystä on vaikea ennakoida, mutta tähän mennessä saatujen kokemusten perusteella pelkkä painostaminen ryhmäkanteella on ollut yleensä riittävä toimenpide toivotun neuvottelutuloksen aikaansaamiseksi.

Johtaja

Anja Peltonen

Lakimies

Katri Väänänen